

Újabb IIT esetek elemzése a laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatok anyagai alapján

Bistyák Andrea, Nemes Csaba PhD, Szabó Zoltán, Kecskeméti Sándor, Törőcsik Réka

Derzsy konferencia
Balatonalmádi, 2023. június 9.

Bevezető

Palya és mtsai – 2011 → Derzsy konferencia

„ILT esetek tojóállományokban, a vakcinázás
lehetőségei”

Történet

1925 – USA

1934 – vakcina

1940, 1968 – Magyarország

1973 – Tanyi

Kórokozó

- GaHV-1 – szerológiailag egységes
eltérő virulencia
fajspecifikus
zsíroldók, klór, hő – érzékeny
De! -70 °C   évekig

Madár bántalmak

Marek betegség

Kacsapestis

Galambherpes

Immunitás

Burok glikoproteinek

- humoralis/cellularis immunválasz
- celluláris is védelem
- ellenanyagszint/védettség → nem szignifikáns
- maternális ellenanyagok → nem védenek
- jó keresztvédelem

Fogékonyság

Idősebb növendék

és fiatal felnőtt baromfi

pulyka és fácán

Klinikai tünetek

Befolyásolja → a vírustörzs megbetegítő ereje

→ az állomány immunológiai állapota
életkora, összetétele
ellenállókéesség

Diagnózis kialakítása

Telep

Kórelőzmény

Klinikai tünetek

Kórbonctan

Laboratórium

Kórelőzmény

Kórbonctan

Kórszövettan

Mikrobiológia

Molekuláris biológia

Viroológia

Klinikai tünetek

Virulens törzs, fogékony állomány

Lappangás → 4/6-12 nap

Köhögés, tüszögés

Kötőhártyagyulladás

Fejrázás → vércsíkos fibrin ürül

NEHÉZLÉGZÉS!!

FULLADÁS!!

SÚLYOS

VESZTESÉGEK

Klinikai tünetek

Mérsékelt virulencia/részleges védelem

Enyhe, akár jellegtelen tünetek

Könnyezés, tüszögés

Felső légúti hurut

Alacsony morbiditás/mortalitás

Kórbonctan

Kötőhártya gyulladás ➡ másodlagos fertőzés!

Gégegyulladás ➡ fibrines-elhalásos
felrakódás /gége záródás

Légcsőgyulladás ➡ véres nyálka, vérhengerek
elhalt hámszövet/csillók ➡ fibrinhenger a
felső!! harmadban

Tüdő, egyéb szervek ➡ nem érintettek

Kórbonctan

Kötőhártya gyulladás

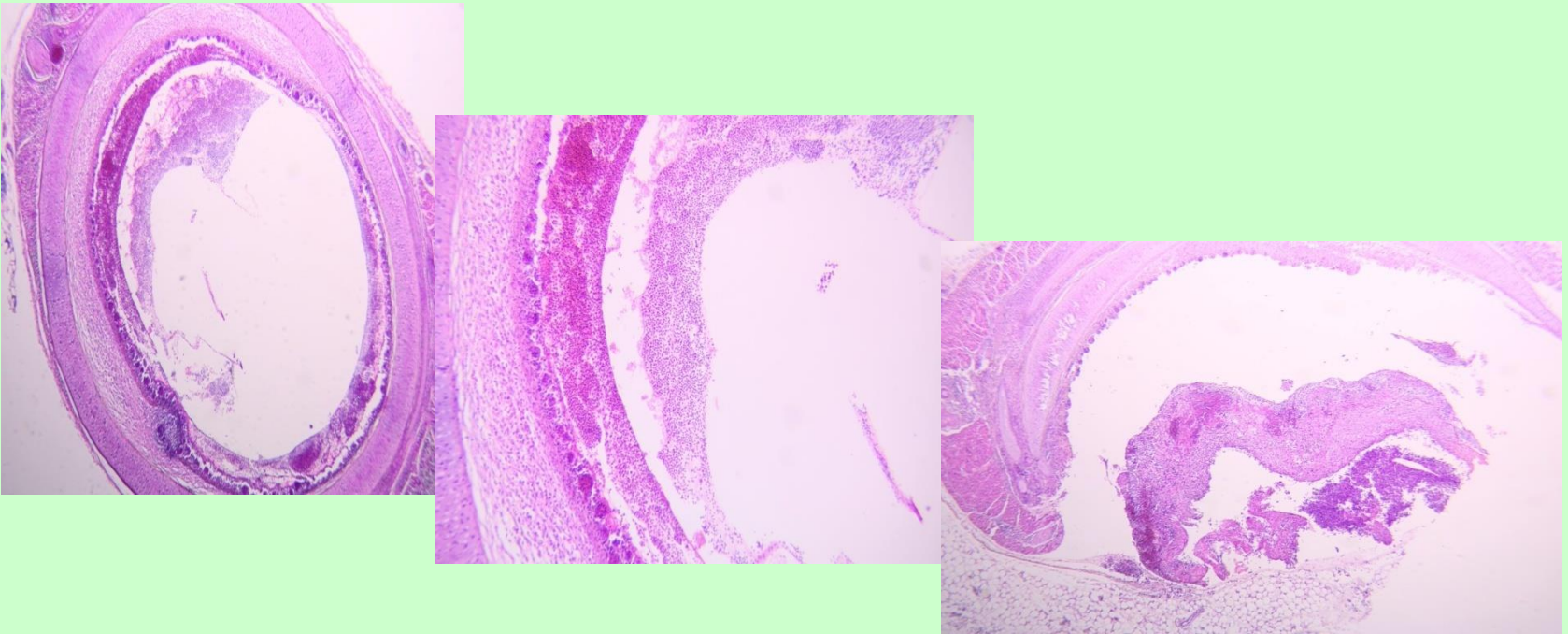
Kórbonctan

Légcsőgyulladás

Kórszövettan

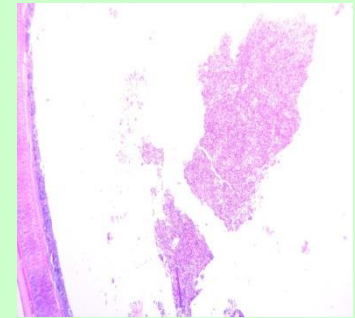
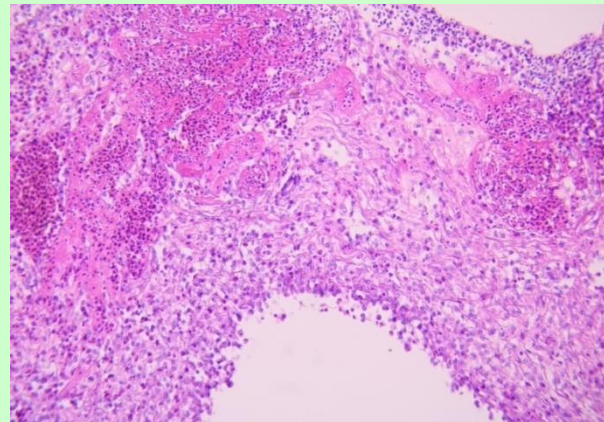
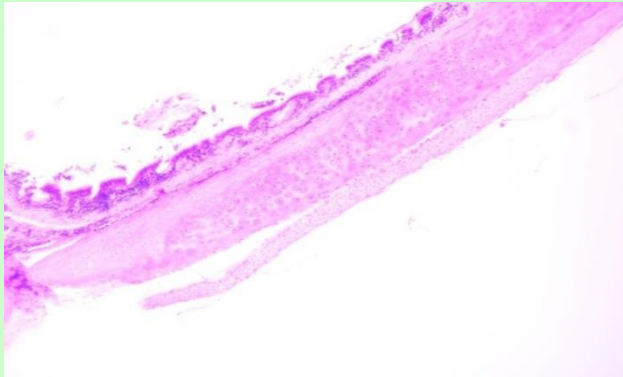
Légcsőgyulladás

Fibrinhenger, hámsejtek

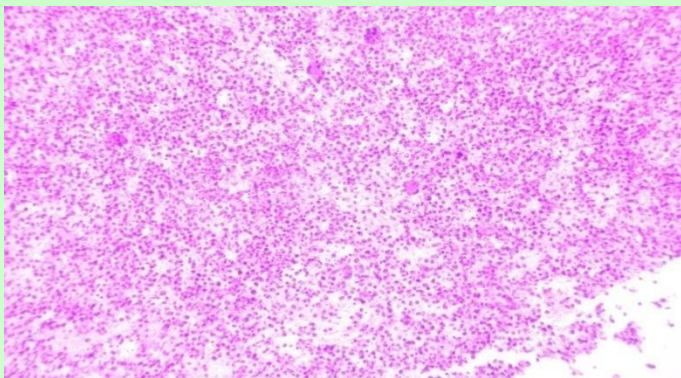
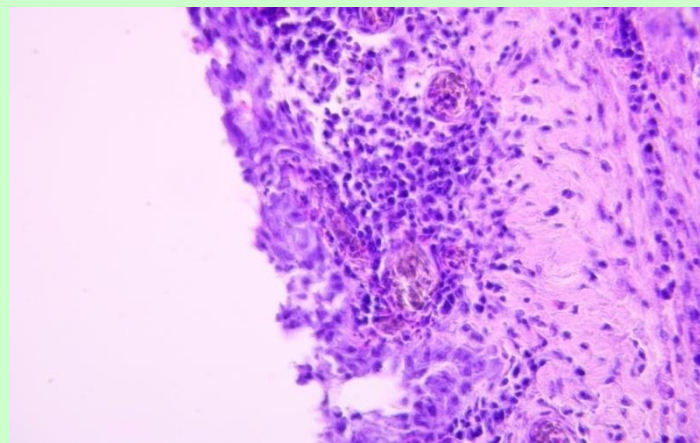
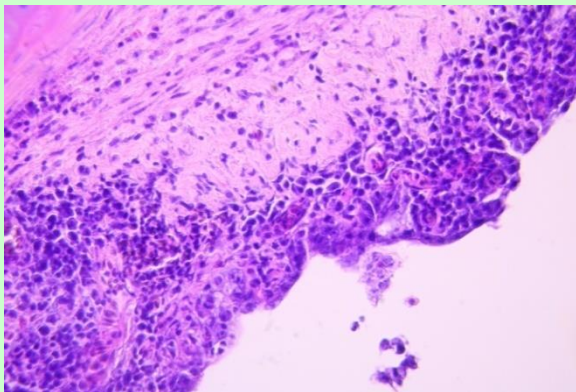
Kórszövettan

Nyálkahártya gyulladás

Mononuclearis sejtek sarjadzása

Kórszövettan

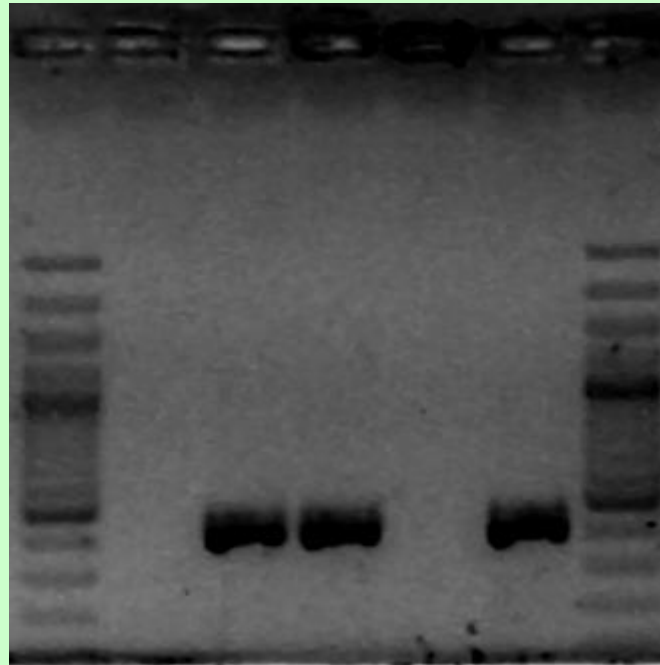

Óriássejtek

Molekuláris biológia

Vad-/élővakcina vírus elkülönítése

Viroológia → alárendelt

Főbb légzőszervi betegségek elkülönítése

Betegs.	ILT	IB	ND	AI	ART	ORT
Életkor	<fiatal felnőtt	minden	minden	minden	~4-9 hét	<2-3 hét
Klinikum						
Könnyezés	+/-	+/-	+/-	++	++	++
Sinusitis	+/-	+/-	+/-	+/-	+++	+/-
Tüsszögés	+	+/-	+++	++	++	++
N.légz/full.	+++	-	+/-	+/-	+/-	+/-
Id.r.tünet	-	-	+++	+++	-	+/-
Vérk.zav.	+/-	+/-	++	++	+/-	+/-
Vérzés	-	-	-	++	-	-
Tojásterm↓	+	++	++	++	+++	+++
Héjhiba	-	++	++	-	++	++
Hasmenés	-	++	+++	++	-	-

Főbb légzőszervi betegségek elkülönítése

Betegs.	ILT	IB	ND	AI	ART	ORT
	Kórbonctan					
F.légut.gy	+/-	+/-	+	+/-	++	++
Gége/fibr./fek.	+++	-	+++!	+/-	-	-
Légcsgyull.	*+++	+++*	+*/-	*++*	++	++*
Csilló↓/hám↓	+++	+/-	+/-	+/-	++	++
Tüdőgyull.	-	+/-	+/-	+	++	++
Vérzés/test	-	+/-	+++!	+++!	-?	-
Fek./elhalás	-	-	+++!	+	-	-
Pancreat.	-	-	-	+++!	-	-
nemisz.gyull	-	++	-	-	-/+	-
Agyv.gyull.	+/-	-	+++!	+++!	-/+	++/-
Vesegyull.	-	+++	-	+/-	-	-
Köszvény	-	+++	-	-	-	-
Zárvány	+M/-	-	+C**	-	++C	

*=vérzés a légcsőben

**= szöveten

Védekezés

JÁRVÁNYVÉDELEM

Továbbá

- maternális ellenanyagok → nem védenek
- ellenanyagszint/védettség → nem szignifikáns
- jó keresztvédelem

**Vakcinázási lehetőségek – kombinált vakcinák
(hagyományos élő és újabb generációs
rekombináns vakcinák kombinációja)**

Védekezés

Vakcinázási lehetőségek

Kombinált vakcinák

- élő liofilizált → peros, szemcsepp
gyors, hatékony védelem kialakítás
szaporodhat – veszteségek
- élő rekombináns/mutáns → sc naposkor
lassabb (4 hét), rövidebb (60 hét),
→ gyakorlatilag élethosszig
biztonságos → mentesítésnél

Hazai esetek

Nagyüzemi állomány ➡ ritka, de előfordul
AI miatt ➡ fokozott járványvédelem

Díszmadár tartás ➡ rendszeres járványok

jellegetes tartásmód

hosszú tartási időszak

több korcsoport együtt tartása

védekezési hibák

Hazai esetek

1/1. Állomány (2015. augusztus)

- nem vakcinázott

Létszám → ≈ 300 madár

életkor → 6 hetes, 12 hetes, 20 hetes

veszteség → 0 % 10-11 % 50 %

+ tojás ↓

Hazai esetek – Kelet Mo.

1/1. Állomány (2015. augusztus)

Minta → 1 felnőtt baromfihulla

Kórbonctan → fibrindugó okozta fulladás,
gégegyulladás

Bakteriológia → negatív

Kórszövettan → csilló- és hámpusztulás

Viroológia → ILT

Hazai esetek

1/2. Állomány (2022. július)

- nem vakcinázott

életkor	➔	12 hetes,	20 hetes
létszám	➔	100	180 madár
veszteség	➔	10 %	6,7 % tojás ↓ ?

Hazai esetek

1/2. Állomány (2022. július)

Klinikum → könnyezés, tüszögés

Minta → 1 felnőtt baromfihulla

Kórbonctan → felső légúti hurut, finom
légcsőgyulladás

Bakteriológia → negatív

Kórszövettan → csilló- és hámpusztulás

Viroológia → ILT pozitív

Hazai esetek

1/3. Állomány (2023. január)

- nem vakcinázott

-

életkor → 8 hónapos

létszám → 150

veszteség → 2,6 %

tojás ↓ = ∅

Hazai esetek

1/3. Állomány (2023. január)

Minta → 1 felnőtt kiírtott baromfi

Kórbonctan → gégén fibrin, légcső kipirult duzzadt

Bakteriológia → tüdő: E. coli

Kórszövettan → csilló- és hámpusztulás,
lympho-hystiocyta beszűrődés

Viroológia → ILT, Ornithobact. rh (+)

Fert.bronch., mycopl., pneumov. (-)

Hazai esetek

1/3. Állomány (2023. január)

életkor → 8 hónapos

létszám → 150

veszteség → 2,6 %

tojás ↓ = ∅

Hazai esetek – Közép Mo.

2. Állomány (2021. árutojó)

Minta → 7 tojótyúk hullá

Kórbonctan → gégén (2), légcsőben (2) fibrin,
köszvény (1), tojásretenció (1)

Bakteriológia → negatív

Kórszövettan → hámpusztulás, syncitium, fibrin
gyulladásos sejtek sarjadzása

Viroológia → ILT (vakcinavírus)

Hazai esetek

2. Állomány (2021. árutojó)

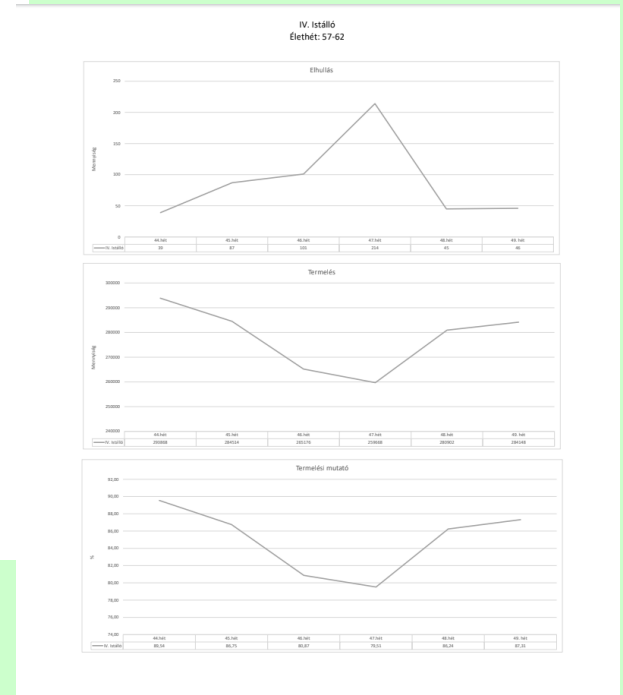
1. ól

3. ól

4. ól

Hazai esetek – Dél Alföld

3. Állomány (2023. árutojó) – nem vakcinázott

	1.ól (01.15)	2. ól (02.17)
Létszám	14 700	24 700
Életkor	115 hét	55 hét
	(vedletett)	
Elhullás	1159 db	230 db
	(30 nap alatt)	(16 nap alatt)
Termelés	- 3-5 %	- 3-5 %
Laboratórium – ILT		
Érkező napos	→ rekombináns vakcina	→ termelés jó
	(rHVT ND ILT)	

Hazai esetek – Dél Alföld

4. Állomány II. telep (2023. febr. árutoló) – nem vakcinázott

	1.ól	2. ól
Létszám	21 000	19 000
Életkor	40-50 hét	40-50hét
Elhullás	1,5 %	1,0 %
Termelés	- 12 %	- 10 %

Laboratórium – ILT

I. telep nem érintett

Hazai esetek – Dél Alföld

5. Állomány (2023. febr. árutojó) – nem vakcinázott

Létszám	140 000
Életkor	nem ismert
Elhullás	~ 25-30 %
Termelés visszaesés	nem ismert

Tulajdonos nem kívánt nyilatkozni

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET